

Asia: VN/22006

Lausuntopyyntö koskien yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Tukijakson ajankohta: Minkä kuukausien aikana edustamanne alan liiketoiminta on kärsinyt eniten 1.6.2020 jälkeen ja kuinka paljon verrattuna vastaavaan ajankohtaan 2019?

49310 Paikallisliikenne – 6-7/2020 heikointa, julkisissa hankinnoissa liikenteen sopeuttamista/vähentämistä myös 8-12/2020

49391 Säännöllinen linja-autojen kaukoliikenne – 6-12/2020, matkustamista vähän ja vähentynyt entisestään kesän jälkeen, arvio - 90 %

49392 Linja-autojen tilausliikenne – 6-12/2020, tilausajojen määrä romahtanut, matkailu (/vast.) lähes kokonaan pysähdyksissä, arvio -90 %, laajalti myös -100 %, tärkeät vertailukuukaudet 6-7 ja 12/2020

Liikevaihdon vertailuajanjakso

Tukijakson vertailuajankohtien (kuukausien) tulisi olla ehdotuksen mukaisesti yhtäläiset vuosien 2020 ja 2019 välillä, ts. samat kalenterikuukaudet, joita verrataan keskenään. Kustannustuen vertailukuukausia olisi perusteltua olla useampia / erilaisia vertailujaksoja, joista hakija voisi valita itselleen edullisimman vaihtoehdon, koska vaihtelut voivat olla merkittäviä liiketoiminnan eri osa-alueilla ja eri yritysissä.

Yritysten kirjanpidon, rahaliikenteen ja ALV-tilitysten epäsuhta on sellainen, että Valtionkonttorilla olisi perusteltua olla harkintavaltaa massapäätösten rinnalla siihen, että miten kustannukset (ja poistot) pitäisi kirjanpidollisesti kohdistaa. Esim. satunnaisten tulojen rajaaminen liikevaihtotarkastelusta olisi perusteltua, koska jos meno on aktivoitavissa taseeseen, ei satunnaiseriä ole syytä ottaa huomioon myöskään liikevaihdossa.

Julkiset hankinnat: liikevaihdon muutokset voivat johtua myös isoista sopimusmuutoksista, jotka eivät liity epidemiatilanteeseen. Päättäneet hankinnat voivat siten johtaa perusteettomaan kustannustukeen, jos isoja hankintamuutoksia ei oteta huomioon.

Kustannustuen myöntämisen liikevaihtoraja

-

Kustannustuen kohdentaminen toimialan mukaan eniten koronaepidemiasta kärsineille aloille

On ilmeistä, että linja-autoliikenne kuuluu kohdennettuihin toimialoihin:

49310 Paikallisliikenne

49391 Säännöllinen linja-autojen kaukoliikenne

49392 Linja-autojen tilausliikenne

Tuen määrittämisessä huomioitavien kiinteiden kustannusten raja

Poistot tulee rinnastaa kustannuksiin: leasing-tyyppisten kulujen ja poistojen rinnastamisen tarve tulee saadussa palautteessa vahvasti esiin. Sumu-poistot pitää tehdä, vaikka koneet ja kalusto eivät kulu, eivätkä toimitilat ole käytössä -> rasittaa tulosta ja tasetta samaan aikaan, kun leasing/vuokrapalvelujen käyttäjät ovat saaneet tukea. Poistojen huomioon ottaminen tukisi myös liiketoiminnan investointeja pääomavaltaisilla aloilla.

Erityisesti rahoitus- ja vakuutuslajien sisällyttäminen kiinteisiin kustannuksiin nousee palautteessa esiin.

Kustannustuen optimointi voi johtaa lomautuksiin ja irtisanomisiin, kun vaihtoehtona on tappiollisen/kannattamattomamman toiminnan ja siten työllistämisen jatkaminen -> Jos palkkakustannuksien osalta käytettäisiin kustannustuen lisäkerrointa, olisi sillä työllisyyttä tukeva vaikutus.

Kustannustuen enimmäismäärä ja yhteensovittaminen

Tukikumulaatio ja eriytetty kirjapidot: EU:n valtiontukivaatimusten ohella erityislainsäädännössä voi olla eriytetyn kirjanpidon vaatimuksia esim. ylikompensaatioiden rajoittamiseksi. Siksi laissa olisi hyvä olla säännös tuen kohdentamisesta eriytetyn kirjanpidon osalta sellaiseen liiketoimintaan, josta menetykset ovat johtuneet (ei siis vain yritystasolla). Kompensaatiota voi tulla myös muulla perusteella, kuten sopimukseen sisältyvillä riskinjakomekanismeilla.

Muita näkemyksiä kustannustukeen ehdotetuista muutoksista?

Tukien kirjautuminen vuodelle 2020: jos haku avautuu joulukuussa, ongelma voi tulla jaksottamisessa/kohdentamisessa, joten tuloslaskelman ja taseen kannalta olisi turvallisinta säätää tukituloutus vuodelle 2020. Toimilupa-aloilla ja yleisesti rahoituksen saatavuuden kannalta tällä voi olla isokin merkitys yritysten tunnuslukujen kautta.

Mäkilä Mika
Linja-autoliitto ry